

живи същества. Мрачинитѣ на петѣ вѣка ни повръщатѣ къмъ първобитни схващания на религиозното чувство и съзнание, а християнството ни се обръща само въ една форма, безъ дълбокоценно, разумно съдържание. Разбита сганъ отъ роби, следъ горещи апели къмъ Бога, отправени далечъ негдѣ въ небеснитѣ висини, съ изтощени нерви предъ риданията, пламъцитѣ и кръвта на вѣкове, почва да търси своя избавителъ по-близо около себе си, и обоготворява бездушнитѣ стихии, вѣтроветѣ и духоветѣ . . . Вампири, караконджули, самодиви, змеѣве и т. н. влизатъ въ ролята на християнскитѣ свѣрхчовѣшки сили и изнудватъ съзнанието за едно грѣшно минало, за едно настояще, пълно съ залисии и шеметѣ, и за едно неизвѣстно, предоставено на „късметя“ бждеще.

Че въ Сливенъ сж се запазили съвети отъ съзнанието на тукашнитѣ българи отъ първитѣ дни на робството, за безбожието у народа, като причина на падането, ни се види отъ пѣтата тукъ пѣсенъ, днесъ слабо запомнена:

Като беше царь Костадин(?),
българитѣ аздисаха,
с'коне ходяха в'черкова,
нахура съ маждрак земаха

.
Зел си Господь царщината,
че я дал на турците,
турците бизверници,
че са Богу твърдя кланят —
(д)нес три пѣтя на джамия,
да са кланат, да са молат,
а българитѣ — *есири* —
да работат, да робуват, —
да си плащат вергията,
вергията и харачитѣ, —
пък турцитѣ да хузуруват,
да хузуруват и царуват . . .

(Слушана отъ Баба Димитрица Пановката, Сливенъ).

Вариантъ отъ тая любопитна пѣсенъ се пѣлъ и другаде:

.
Ала как ште им пумогне,
га са те йорди (горди) станали:
със конче флизат ф черкува
ут коня зйомат кончица,
сас мунзуракан нафурка! . . .

(Ср. Сб. отъ народ. умотв., *Илиевъ*, стр. 103).